

Schelpdieren van het Nederlandse Noordzeegebied - Ecologische atlas van de mariene weekdieren (Mollusca)

Wim Kuijper,

Kort geleden is er een prachtig boek verschenen over de zeeschelpdieren van Nederland. Hierin zijn o.a. de resultaten verwerkt van de strandwacht Katwijk – Noordwijk. De strandwacht is een groep mensen die wekelijks enkele km strand bekijkt op aangespoelde zeedieren. Hierdoor wordt vastgelegd welke soorten er nieuw op het strand aanspoelen en welke verdwenen zijn. De vondsten geven een indruk van de veranderingen in de fauna van het kustgebied voor Katwijk - Noordwijk.

Redactie: Rykel de Bruyne, Sylvia van Leeuwen, Adriaan Gmelig Meyling, Rogier Daan.
Totaal aantal auteurs: 18.
Formaat: 22,5x30 cm (gewicht: 2,4 kilo)
Aantal pagina's: 416
Uitvoering: gebonden, harde kaft, volledig in kleur gedrukt
Uitgave van: Tirion Natuur en Stichting ANEMOON
Prijs: € 49,95

Voor het eerst compleet beeld van alle Nederlandse zeeschelpdieren

In juni 2013 werd tijdens een symposium in het Naturalis Biodiversity Center (Leiden) het boek "Schelpdieren van het Nederlandse Noordzeegebied - Ecologische atlas van de mariene weekdieren (Mollusca)" gepresenteerd. Voor het eerst is nauwkeurig en volledig in kaart gebracht welke schelpdieren (weekdieren: Mollusca) er in de Nederlandse zoute en brakke wateren voorkomen.

Nederlandse schelpdierfauna zeer gevarieerd

Uit de atlas blijkt dat sinds 1900 maar liefst 255 soorten levend in Nederland zijn gevonden. Van bekende soorten als oesters en mossels, tot zeldzaamheden en nieuw in de Noordzee ontdekte soorten. Van kortlevende mini-mosseltjes en anderhalve millimeter grote slakjes, tot fikse roofslakken en eeuwen oud wordende tweekleppigen. Met daarnaast tientallen zeenaaktslakken en inktvissen, in de meest prachtige vormen en kleuren. Gebieden met een bijzondere schelpdierfauna zijn de Klaverbank, Doggersbank, Oestergronden en de Oosterschelde. In de Waddenzee is de variatie aan soorten kleiner, maar hier vormen de grote aantallen schelpdieren een waardevolle voedselbron voor vogels en vissen. "Nederland heeft een prachtige mariene natuur, waar we trots op zijn en die de moeite van het behouden waard is", aldus Stichting ANEMOON, initiatiefnemer van het project. Naast de 18 auteurs werkten alle mariene onderzoeksinstituten, musea en honderden vrijwilligers aan het project mee.

Degelijk naslagwerk

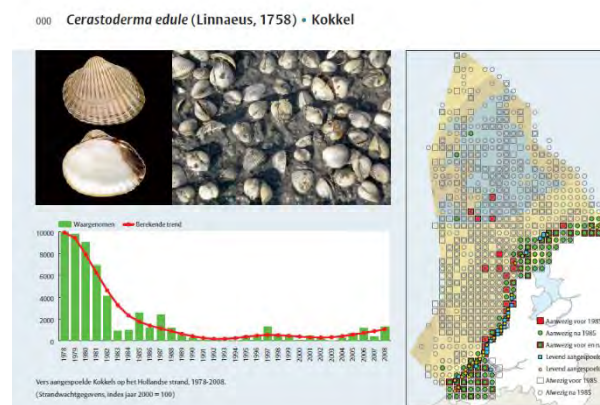
De atlas is een degelijk naslagwerk geworden, waarin alle 255 Nederlandse soorten worden behandeld en afgebeeld met veel unieke onderwateropnamen. Hun uiterlijk, leefwijze, habitatvoorkeur en verspreidingsgebied worden beschreven. De verspreidingskaarten hebben betrekking op het hele Nederlandse Continentale Plat (NCP; in totaal anderhalf keer het Nederlandse vasteland) en alle kustwateren, inclusief de Delta en de Waddenzee. Veranderingen in de tijd en seizoenspatronen zijn samengevat in grafieken en er is ruime aandacht besteed aan bedreigingen en bescherming.

Schelpdierfauna sterk veranderd

Uit de atlas blijkt dat de Nederlandse schelpdierfauna in zee sterk veranderd is. Sinds 1985 zijn 20 soorten niet meer teruggevonden, terwijl 49 nieuwe soorten werden ontdekt, waaronder diverse door sportduikers ontdekte zeenaaktslakken. Niet-inheemse soorten (exoten) zoals de Japanse stekelhoren en Amerikaanse oesterboorder kwamen mee met ballastwater in schepen. Enkele soorten hebben hun areaal vanuit het zuiden uitgebreid. Zorgwekkend is dat grote, langlevende schelpdieren en ook diverse "gewone" inheemse tweekleppige schelpdieren van de Noordzee achteruit zijn gegaan. Ook diverse soorten van kwelders en brak water namen af.

Nog veel te ontdekken

Van onze zeenatuur is veel minder bekend dan van die op het land. Er zijn in de Nederlandse Noordzee diverse plaatsen die nog nooit onderzocht zijn. De "zee aan kennis" over deze dieren die wel bekend is, is nu in dit boek gebundeld en ontsloten voor een breed publiek.

Uit het boek(verkleind!): aantal Kokkels op de Hollandse stranden